

KUIER, KUIERGASTE EN HONDEGELUK

Eddie Rossouw, Leier SANAE VIII (1967)

Hierdie jaar slaan die rekord vir oor en weer kuier. Met die heenreis het die RSA langs die baai-ys van Breid-baai, sowat 800 myl oos van SANAE, vasgemeer. Toe het almal die koue geleentheid gehad om op hondesleë en op 'n sitvlakhoogte van 4 duim bo ysvlak 27 myl ver agter 'n Polaris (meganiese slee) na die Belgies-Hollandse basis, *Roi Baudouin*, gesleep te word. Elf kilometer voor hulle basis, by Roi Leopold-baai, het Jean-Pierre du Winde en Jamy Corbisier ons met 'n span uitbundige honde tegemoetgekom. Ons moes daarna met die Polaris net uithaal om die honde voor te bly. Die koue van die rit was meer as vergoed deur die warmte ontvangs wat ons daar by die Belge en Hollanders gehad het. Hulle was besig om op te pak vir 'n driejaarafwesigheid en dan weer in 'n nuwe basis in hierdie gebied hulle werksaamhede te kom hervat. Daar het ons gehoor wat twee manne met twee honde kan verrig: hulle het met 'n gelaaiete slee 200 kilometer vanaf die *Sor Rondane*-berge na die basis in vyf dae afgelê.

Na die bedrywige sosiale lewe op die boot, die nog meer bedrywige week van aflaai en oorhandiging tot die vertrek van SANAE VII het ons gereken dit gaan stil word. Maar gou was alles weer met voorbereidings in rep en roer toe die nuus ontvang is dat die Japanese ekspedisie met hulle ysbreker die *FUJI* kom besoek aflê. Ten spyte van geduldige lê en wag in die hoop dat 'n 100-myl-per-uur-storm sou bedaar, is die besoek egter nie verwesenlik nie. Geen helikopter kan wag om in 'n windsterkte van 35 knope en meer op te styg nie. Nogtans kon ons oor die lug gesels, bietjie moeilik om Afrikaans te verjapanees, maar nogtans gesellig.

Skaars het die *FUJI* die aftog geblaas en uit die bereik van ons radiogolwe gevaar, toe teen die einde van Februarie die Amerikaanse boot, *East Wind*, 37 myl weg in die plaatys ingetrek en vir gunstige weer gewag het om vir ons te kom kuier. Weereens is met noeste vlyt voorbereidings getref vir die ontvangs van hierdie welkome besoekers. Boerepoedings met Amerikaanse souse is voorberei, want hier geskied alles op internasionale vlak. Eers na heelwat versuim vir die wind om te bedaar het twee rooi helikopters met vyf wetenskaplikes onder leiding van Frank G. Siscoe net anderkant die honde neergestryk. Hulle elfuur-lange besoek vir gesellige verkeer en bespreking van wetenskaplike programme was veels te kort. Maar sigbaarheid het verswak en hulle moes vertrek. Die helikopters moes met behulp van Verey-ligte ingelei word om

hulle te kom haal. Hulle kommentaar was dat ons die skoonste maar wel die koudste basis het. Hulle het goedgegunstiglik posstukke en foto's saamgeneem om in Amerika aan vriende en familieleden te pos.

Ten spyte van die bedrywige sosiale verkeer en omkeer is 'n veldgeselskap in gereedheid gebring om Jutulysrivier (*Ant. Bull.* 17:1) te besoek. Gebruiklike swak weer het egter die vertrek vertraag tot 20 Maart, en tot gevolg gehad dat net Wilf Hodson (onderleier en werktuigkundige) en die twee geoloë, Kobus Retief en Charles Kingsley, kon gaan. Voorrade is gelê by *Muskegdepot* en besoeke afgelê aan *Snokjerringa* en *Snokallen*. By die laaste plek het 'n nege-dae-inkluistering deur 'n storm hulle 'n voorsmaak van die onvoorspelbare gegee. Die temperatuur was daar —35 grade C en die wind het voortgewoed teen 40 knope. Die sagte sneeu het in 'n verblindende 'stofstorm' opgestaan. Op 9 April was hulle veilig terug, hoog in hul skik met die uitstappie, terdeë bewus van wat hulle na die winter op die lang reise kan verwag, en bly oor die warmte van die beskawing.

Met die toenemende sonaktiwiteit vanjaar verwag die fisici, Gerrit Coetzee, Hannes Steyn en Allon Poole, interessante en moontlik opspraakwekkende verskynsels. Die veldgeselskap het alreeds die eerste spel van suidpoolligte gesien en kort daarna is desdergeliks vanaf die basis waargeneem.

Wanneer die weer dit toelaat vorder die werk fluks buite. Frieda, die een muskeg, het alreeds haar nuwe masjien in. Die hut vir die heellugkamera is afgebreek en herbou. Vir hierdie taak was Gerrit Coetzee en Allon Poole die kontrakteurs. Hulle reken die suiderligte kan nou maar kom vir hulle fotografiese opname. Hulle hou egter duim vas vir die gelot van die lae temperatuur met die fyn meganisme.

Nieteenstaande die koue het die enigste twee dames in die geselskap hulle moederlikheid openbaar deur aan nege kleintjies geboorte te gee. Die hele hondspan, en nog meer die mensspan, is trots op hierdie prestasie. Die kleintjies beloof al die wit wêreld deur halfop oë op die uitkyk vir knobbel en pilaartjies. Hierdie is voorwaar nie 'n hondehemel nie. Maar dinge daar gelaat, die poolhondgemeenskap staan nou op 'n getalsterkte van 34, d.w.s. 2.125 keer soveel as die mense.

Twee Belge het ons met 'n span uitbundige honde tegemoetgekom. Ons moes daarna net uithaal om voor te bly.

